

There was no size difference between the young in the brood with 15 young. The brood was always kept together by the two parents and it did never mix with other broods. The parents showed normal aggressive behaviour towards other approaching adults, and the young stayed tightly together protected by the parents when they fled out on the water from the grazing ground when disturbed.

The lack of size difference, the behaviour, and the early imprinting of the young on the parents makes it unlikely that the brood was the result of fusion of two or more broods. Hence it is most likely the brood was the result of a clutch that had been laid by more than one but incubated by only one female. My brood with 15 young is probably one of the largest ever recorded. However, larger egg clutches have been recorded (up to over 30 eggs), but these clutches have never hatched. In the literature I have not found any record of broods with 15 or more young.

Svante Söderholm, Narvavägen 4, S-115 23 Stockholm

Ännu en skarvvinter samt ovanligt mycket alkor i Öresund

KENNETH BENGTTSSON

För fjärde vintern i rad förekom storskarv *Phalacrocorax carbo* i mycket stort antal i södra Öresund vintern 1999–2000. Det förefaller allt mer tydligt att många skarvar ändrat sina vintervanor och numera väljer Öresund som vinterviste. Denna korta rapport ska ses som en uppföljning till förra årets presentation av fenomenet (Bengtsson 1999). Därutöver rapporteras ovanligt många alkor. Båda fenomenen kan ha samband med riklig fiskförekomst.

Skarvarnas förekomst

Likt förra vintern sågs skarvarna frekvent i området under hösten, men mer oregelbundet från mitten av december och framöver. Vi uppskattar att vinterns flock bestod av upp till 10.000 fåglar. Säsongens första stora flock dök upp rekordtidigt. Redan 20 september observerades nämligen från Spillepeng söder om Malmö 6000 fiskande skarvar i bukten. Flertalet observationer under perioden gjordes liksom förra året från Spillepeng, men glädjande nog

har vi också fått meddelande om stora flockar från andra delar av Öresund enligt följande.

22 oktober: 4000 ex. fiskande utanför Falsterbo (Falsterbo fågelstation).

24 november: 10.000 ex. norr om Rösö fyr mellan Kastrup och Saltholm från sydost kl. 08.07 (Mogens Hansen).

30 november: Minst 4000 ex. rastande vid Salvik, klockan 13.30 (Martin Green).

7 december: 7500 vid Kongelunden på södra Amager (DOF:s hemsida). Samma dag observerades omkring 10.000 skarvar fiskande i bukten utanför Lomma. Denna flock drog söderut 10.30. Rimligen bör det handla om samma fåglar.

11 december: >7000 skarvar vid Skodsborg på danska sidan, klockan 09.15, i höjd med strax söder om Landskrona (Leif Brauer).

12 december: 5500 vid Helsingör (DOF:s hemsida).

16 december: 2500 på/vid Måkläppen (SkOF:s hemsida).

10 februari: minst 5000 ex. sydsträckande vid Espeværde stras syd Helsingör kl. 11.45–13.15 (Jörn Eskildsen).

Efter 18 december finns det, trots fortsatt god bevakning, få observationer av stora flockar i Lommabukten. Det dröjde till 16 januari då minst 7000 ex. sågs fiska söder om Vikhög vid 11-tiden. Därefter blev det ett hopp till 13 februari då 2000 ex. passerade Lomma norrut, och dagen efter noterades 4000 ex. mellan Kastrup och Rösö fyr. Slutligen noterades 2000 ex. vid Spillepeng 26 februari. Förekomsten under januari och februari var därmed betydligt fattigare än under förra vintern. Detta kan tolkas som att födoutbudet minskat tillfälligt eller definitivt under högvintern. Kanske flyttar sillstimmen till andra områden eller väljer djupare ståndplatser. Vart skarvarna ställt färden är inte känt. Observationen av minst 5000 ex. söder om Helsingör den 10 februari tyder dock på att skarvarna var kvar i sundet.

Vi har också fått ta del av uppgifter inhämtade av bevakningspersonal på Kastrup. Flertalet observationer därifrån gällde smärre flockar, vilket vi tolkar som att skarvarnas huvudsakliga rörelsemönster och favoritplatser låg utanför Kastrupområdet. Dock sågs tillfälligt större flockar i närheten av flygplatsen, bl.a. hela flocken om 10.000 ex. den 24 november. Ansvariga vid flygplatsen meddelar att det inte förekommit några incidenter under vintern men ser med oro på utvecklingen framöver. Fortsatt uppmärksamhet och rapportering av skarvflockar i Öresund samt deras förhåvanden är således av stort värde.

Likt föregående vintrar har observationerna i Lommabukten, med ett undantag, uteslutande gjorts under förmiddagar. Undantaget är den rastande flocken i Salviken den 30 november som flög söderut klockan 13.30. Kanske är Salviken en i sammanhanget förbisedd lokal?

Alkor i Sundet

Under vintern 1999–2000, i synnerhet under senhöst och förvinter, förekom alkor i tidigare ej skådat antal i södra Lommabukten. Från Spillepeng har vi under tidigare säsonger blott noterat förbisträckande alkor i oftast små antal långt ut i Öresund. Men under oktober till januari sågs ofta flera hundra alkor i området.

Framförallt väckte antalet tordmular uppseende. Från att tidigare varit mycket fåtalig i området sågs ofta artrena flockar på 50–100 ex., kulminerande till maximalt 300 under månadsskiftet november–december. Flockarna inte blott passerade utan sågs också landa i ungefär samma område som skarvarna nyttjade för födosök. Vår teori är att alkorna utnyttjade samma tillfälliga eller ökande födoresurs som skarvarna. Möjligen tyder alkornas närvaro på att skarpsill utgör en del av denna födoresurs. Likt skarvarna minskade antalet observationer av alkor i området efter jul.

Vi har bett några av dem som bedriver yrkesmäsigt fiskeri i Öresund om att få tillgång till de skarvar som drunknar i näten för att via maginnehållet studera bytesvalet. Muntliga löften om att få tillgång till dessa skarvkadaver har ännu inte infriats. Således vet vi ännu inte med säkerhet vad som lockat skarvar och alkor till Lommabukten under senare års vintrar.

Tack

Tack till Sven Splittorff för uppgifter från Spillepeng, samt till Leif Brauer, Martin Green, Falsterbo

Fågelstation, samt Jörn Eskildsen och Mogens Hansen för uppgifter från andra delar av Öresund.

Detta är meddelande nr. 2 från Fågelskydd Spillepeng.

Referenser

Bengtsson, K. 1999. Ökande antal övervintrande mellanskarvar i Öresund. *Ornis Svecica* 9:23–34.

Summary

Another winter with large numbers of Cormorants, and high numbers of alcids, in Öresund

The winter of 1999–2000 was the fourth winter with large numbers of Cormorants *Phalacrocorax carbo* in Öresund. This phenomenon is new (Bengtsson 1999). For the first time, unusually large numbers of alcids were also observed fishing, especially Razorbills *Alca torda*.

The first Cormorant flocks appeared early, 6000 birds already on 20 September. The maximum number, c. 10,000 birds, were seen in December. This is about the same number as in previous winter. In January and February the numbers declined to 2000–4000, which is much less than in these months in the previous winter.

It is assumed that the reason for the large numbers of Cormorants observed recently is increasing fish populations. The same may have caused the Razorbills to stay and feed in the area. Alcids are usually only seen in small numbers passing far out, but this winter several flocks of 50–100 Razorbills were recorded, with a maximum of c. 300 in late November and early December. They were feeding in the same area as were the Cormorants.

Kenneth Bengtsson, Grönvägen 5 B, S-232 32 Arlöv, Sweden